

ENTREVISTA A MIQUEL ICETA

EL TEMPS, 15.01.08

Miquel Iceta (Barcelona, 1960) és vice-primer secretari i portaveu del PSC al Parlament de Catalunya. A 'Catalanisme federalista' (Fundació Rafael Campalans) recull un seguit d'articles i intervencions polítiques seves, del període de negociació del nou Estatut fins al setembre passat, des de l'òptica dels qui, com ell, encara veuen possible una Espanya federal plurinacional.

“Les eleccions generals són per a decidir el govern d'Espanya, no el de Catalunya”

—Hi ha federalistes fora de Catalunya?

—Jo crec que sí, però que encara són molt pocs i són molt poc visibles. Això és així i històricament ha estat també així sempre. I quan n'hi ha hagut més han estat federalistes, però no amb el concepte de plurinacionalitat. Federalistes que reconeixin la plurinacionalitat a Espanya n'hi ha pocs, i estan poc presents en el debat polític. Per a mi, Zapatero ha suposat un avenç significatiu, perquè ha encunyat la idea aquesta de l'Espanya plural. En fi, no és l'Espanya federal que nosaltres defensem, però ... A més, Zapatero moltes vegades ha aparegut sol defensant aquest concepte.

—Pasqual Maragall ha acabat retraient a Zapatero que precisament s'ha fet enrere en la defensa d'una Espanya plurinacional.

—En política un no pot fer exactament allò que vol, es mou en un context determinat. Les posicions de Zapatero són molt avançades respecte el conjunt del sistema polític espanyol. Però la resistència que hi ha posat el PP les ha frenades en alguns aspectes. Això és evident. Per això volem que a les eleccions generals surti un PSOE més reforçat.

—Al llibre defenseu Espanya com a “nació de nacions”. Però l'article 2 de la Constitució apel·la a la unitat i indivisibilitat de la nació espanyola. Cal reformar la Constitució?

—En alguns casos, segur. Per exemple, per fer un Senat com el que voldríem fer, sí. Però amb aquest tema concret, no necessàriament. Per què el PP -llavors AP- va votar en contra del títol vuitè de la Constitució? Perquè consideraven que la distinció entre nacionalitats i regions anava contra la unitat de la nació espanyola. La Constitució permet aquesta interpretació, hi ha elements en aquesta línia, com per exemple els fets forals, o que s'acceptés una via d'accés més ràpid per aquells territoris que ja havien referendat un Estatut durant la II República. Per tant, hi ha molts elements a la Constitució que abonen que Espanya es reconeix com a plural. Ara, això té a veure, més enllà del que ja hi ha a la Constitució, amb la interpretació que en pugui fer el Tribunal Constitucional i de l'orientació política dels successius governs d'Espanya.

—Doncs tal com va el TC... Però així i tot, defenseu que, sigui quina sigui la sentència d'aquest tribunal amb l'Estatut català caldrà assumir-la.

—És que els que diuen que no, han de dir què faran. Es voldran posar fora de la legalitat? Repetir un 9 d'Octubre del 34?... Crec que hi ha propostes molt frívoles, no es pot jugar amb això.

Primer hem de treballar perquè el Constitucional avaluï l'Estatut. En segon lloc, aquest tribuna és el màxim àrbitre de la Constitució, per tant, cal respectar-lo. És veritat que hi ha constitucionalistes que diuen que, precisament per la seva pròpia naturalesa, els estatuts d'autonomia no haurien d'estar subjectes a aquest tipus de control de constitucionalitat, com defensa Javier Pérez Royo en molts articles. Però, bé, acceptar la sentència no vol dir no fer res. S'ha de treballar, si és el cas, per aconseguir per altres vies polítiques els aspectes que es puguin haver perdut.

—Dieu que el llibre s'adreça a aquella “majoria silenciosa”. Quina?

—Sí, és que ha hagut un cert temps -ara potser ha baixat una mica- que semblava que a Catalunya érem tots independentistes o sobiranistes. Quan la majoria de catalans no ho són. Aquesta majoria de catalans potser es poden sentir més ben reflectits per uns plantejaments de tipus federal que no pas uns de tipus independentista.

—Però el PSC està governant precisament amb un partit independentista, que proposa fer un referèndum el 2014.

—Esquerra és independentista, sí. I tenim un pacte de govern del 2006 al 2010. Després, Déu dirà! Per tant, tenim un compromís de quatre anys, en el qual no hi ha la independència. Per tant, és perfectament compatible que federalistes i independentistes es posin d'acord per governar.

—Amb les eleccions a l'horitzó, Zapatero ha obert les portes a recuperar l'entesa tradicional entre el PSOE i CiU a Madrid. CiU ha deixat clar que vol ser correspost a Catalunya si és necessària a Madrid.

—Hi ha una cosa claríssima: Les eleccions generals són per decidir el govern d'Espanya, no el de Catalunya. Per tant, sigui quin sigui el resultat, i l'aliança que hi hagi després -si n'hi ha cap- no alterarà l'escenari polític català. Seria el pitjor sucursalisme! I sembla mentida que gent de Convergència, que s'omple la boca amb el dret de decidir, ara ens digui que el que va decidir el Parlament resta sotmès a una revisió pel que passi a unes eleccions espanyoles!

—El que si que pot determinar les eleccions és el desplegament de l'Estatut, que de moment és lent.

—Aquest Estatut crec que es desenvoluparà més ràpidament que no pas l'anterior. En aquests quatre anys de govern podem aconseguir aspectes centrals com ara el finançament -que serà debatut enguany-, el dels aeroports, Rodalies, la gestió d'inspecció de treball i dels permisos de treball per a estrangers, les beques per a

l'ensenyament obligatori... Si aconseguim aquests grans temes, haurem fet un gran salt en el desplegament de l'Estatut

—De tot manera, allò que Catalunya proposa ha de ser generalitzable a qualsevol altra comunitat autònoma. No és malbaratar esforços?

—Home, implica molt d'esforç. Però és que costa molt transformar un estat de matriu centralista, des del segle XVIII, en un de federalista. I ho fem de manera pacífica i gradualista... Alguns pensen que és un cost que no val la pena i que seria més senzill la independència, i que amb això els problemes se'ns resoldran de la nit al dia. Nosaltres no creiem ni això, ni que la majoria ho vulgui així. La majoria vol una Catalunya que continuï essent capdavantera, pionera.

—Però, per contra, a l'estat espanyol hi ha qui es planteja anar en el sentit invers i tancar el procés autonòmic d'una vegada.

—Per això nosaltres senzillament som els que defensem la Constitució. Em fa gràcia que molts dels qui donen lliçons de constitucionalitat, vagin dient que cal tancar el procés autonòmic. Demostra que no la respecten en absolut, perquè llavors, quin sentit tindria l'article 150.2? Els qui parlen de tancar el model autonòmic són precisament els que no respecten realment l'esperit de la Constitució espanyola.

—El PP està en aquesta línia. Però també dins del PSOE hi ha qui ho defensa. Fins i tot, en els dos partits hi ha qui vol canviar la llei electoral per reduir el pes de les formacions "regionals".

—Sigui en un cas o en l'altre, són actituds que no compartim. Això seria el camí més ràpid per la desintegració d'Espanya. Qui pretengui convertir Espanya en una presó, va contra Espanya. Els problemes de la democràcia mai no es resolen sobre la base de restringir la llibertat. Espanya serà més forta com més acollidora sigui de la seva diversitat. La unió sempre s'ha de fer sobre la base de la llibertat.

—Us ha sorprès que Zapatero repesqui José Bono, i com a candidat a presidir el Congrés?

—No ens ha sorprès. En les eleccions generals a Espanya hi ha un combat pel centre polític. I és veritat que la reacció contra l'ofensiva del PP ha fet que el PSOE sigui molt prudent en determinades qüestions.

—Bono és una vacuna?

—No, és una demostració que al PSOE hi ha sensibilitats diferents i que Zapatero les integra. Ara, la política seguirà sent la mateixa, la del programa electoral, en el qual nosaltres participem, i en el qual el PSOE es compromet, de forma explícita, a desenvolupar els estatuts. No és una qüestió de persones, sinó de compromisos polítics.

—I el PSC no podria defensar més bé la seva visió amb un grup propi al Congrés?

—Hi ha factors que abonen totes dues tesis. Però vam prendre una opció que és la d'influir des de dins. No hem renunciat mai a recuperar el grup que havíem tingut al Congrés fins l'any 82. Però creiem que ara està a prova la nostra capacitat d'incidir dins del PSOE. I ens sentim a gust amb aquesta aposta perquè aporta rendiments per a Catalunya. Mentre no hi hagi motius de pes, penso que hem de mantenir l'aposta.

—Per acabar esportivament, a l'Espanya federal hi ha lloc per diverses seleccions esportives nacionals?

—Ho veig molt difícil, sincerament, tot i que al programa de govern ens hem compromès a lluitar-hi. Ho veig difícil perquè quan es parla de seleccions, un s'imagina, en algun moment, un partit Catalunya-Espanya. Però clar, la nostra tesi és que Espanya, sense Catalunya no és Espanya, serà una altra cosa. Els països que han aconseguit equilibrar aquest aspecte són fets, per entendre'ns, a peces. Com el Regne Unit. Mai no hi ha un partit Anglaterra-Regne Unit. Pot haver-hi un Anglaterra-Gal·les. A veure, a Espanya quines nacions hi ha? Aquest és un dels

problemes, és un dels factors que dificulta el tema. Perquè, sense Galícia, País Basc i Catalunya, la resta què és? “España resto”? A això, la teoria federal no hi dóna resposta.

Enric Rimbau